ד א מיי' פ"ג מהל' אבל הל' ט ופ"ד מהל' כלי המקדש הל' יט:
ה ב מיי' פ"ד מהל' כלי המקדש הל' יד ופ"ט מהל' שגגות הל' י:
ו ג מיי' פ"ד מהל' כלי המקדש הל' יט:
ז ד מיי' פ"ג מהל' עבודת יום הכפורים הלכה ג:
ח ה מיי' פ"ד מהל' כלי המקדש הל' יט:
ט ו מיי' פ"ג מהל' אבל הל' ט:
י ז ח מיי' פ"ד מהל' כלי המקדש הל' יט ופ"ח מהל' מתנות עניים הל' יח:

פי' הרא"ש

מדמייתו רבנן ראיה לדבריהם ממה שאמרו חכמים תביא שאר קרבנותיה:

סליק פירקא

ומרובה בגדים. לאחר (שנתנה) [שנגנז] שמן המשחה ולא יכלו לעשות אחר כדדריש פ"ק דכריתות. שמן משחת קודש יהיה זה לי זה ולא אחר ולא נמשחו הכהנים אלא היה משמש בה' בגדים. ואמרינן פ"ק דמגילה דכהן מרובה בגדים כשר לכל עבודת כ"ג כמו כהן משוח ואין ביניהם אלא פר הבא על כל המצות שמרובה בגדים מביא כשבה או שעירה כמו שאר כל אדם. וכהן משוח מביא פר. וי"מ (ו) דבעבודת פר העלם דבר של צבור וכתי' בפר' ויקרא שהכהן המשיח היה מקריב אותו. ואתא למי' שמרובה בגדים לא יקריבנו. ולית'א דבת"כ מוכח דאף כהן הדיוט מקריבו. הלכך אם היו שניהם מהלכין בדרך ומצאו מת מצוה יטמא מרובה בגדים ואל יטמא משוח. וא"ת היאך היו ב' כהנים גדולים כאחד וי"מ שאירע קרי בכ"ג שנמשח אחר שנגנז שמן המשחה ומינו מרובה בגדים לשמש תחתיו. ולא נהירא דא"כ הול"ל כדקאמר בסמוך משוח. עדיף דחזי לעבודה ומרובה בגדים לא חזי לעבודה לפי שהראשון חוזר לעבודתו. והשני אינו משמש בח' בגדים משום איבת כ"ג. ולא בד' בגדים דמעלין בקדש ולא מורידין. ופי' הר' משה כגון שחלה כ"ג או גלה ומינו אחר תחתיו וכיון ששימש ימים רבים בכהונה מסתמא אין מעבירין אותו אף כששב הראשון או נתרפא דדוקא באירע קרי והשני אינו משמש אלא לפי שעה הראשון חוזר לעבודתו. והמרובה בגדים ומשוח שעבר כגון שאירע קרי לכ"ג ומינו אחר תחתיו קודם שנגנז שמן המשחה ומת כ"ג ומינו אחר תחתיו אחר שנגנז שמן המשחה. ומה שלא מינו משוח שעבר אפשר שהאחר (ב) נתחכם ונתעלה אחר או שמא על פי מלך מנוהו כמו שמצינו שהיו עושים בימי בית שני שהיו מתמנים על פי המלך בתוספת דמים. משוח שעבר לאו

מרובה בגדים ומשוח שעבר. וה"ה דמלי למינקט משוח ומשוח שעבר או מרובה בגדים ומרובה בגדים שעבר אלא רבותא נקט דאפי' אותו שעבר משוח מרובה בגדים עדיף ממנו הכי גרים[1] מרובה בגדים ומשוח שעבר לכאורה משמע מרובה בגדים כגון שכבר נגנז שמן המשחה והיה כ"ג מרובה בגדים ואירע בו קרי ומינו אחר תחתיו ומשחוהו ועבר יום הכפורים ושוב הראשון שהוא מרובה בגדים חוזר לעבודתו והשתא יש לפנינו מרובה בגדים ומשוח שעבר ואי אפשר לומר כן דאיך נעשה זה שמשחו השני ולא משחו הראשון אלא יש לפרש כגון שיש כאן כ"ג משוח (שעבר) ואירע בו קרי ומשחו אחר תחתיו ועבד יה"כ אחד ושוב המשוח הראשון חזר לעבודתו ועבד כמה שנים אחרי כן ומשוח השני עבר עבודתו[2] ובין כך ובין כך נגנז שמן המשחה וזה המשוח ראשון שחזר לעבודתו גלה עם יכניה ומינו אחר תחתיו מרובה בגדים אבל משוח שעבר אינו מתמנה תחתיו כל ימי חייו של הראשון אף כי יצא בגולה משוס איבה ולהכי ליכא למימר דמת המשוח דא"כ משוח שעבר יתמנה תחתיו אלא גלה ומינו מרובה בגדים תחתיו והשתא המשוח שעבר קודם למרובה בגדים בזמן שעדיין היה שמן המשחה והשתא שייהס המרובה בגדים והמשוח שעבר מרובה בגדים עדיף שעבד עבודה[3] שראוי לעבודה ואילו משוח שעבר לאו בר עבודה הוא דקתני דת"ר [1] על כל נפשות מת לא יבא במה הכתוב מדבר אי ברחוקים קל וחומר הוא ומה כהן הדיוט שהוא מיטמא לקרובים אינו מיטמא לרחוקים כהן גדול שאינו מיטמא לקרובים אינו דין שאינו מיטמא לרחוקים אלא בקרובים הכתוב מדבר ולאביו הוא דאינו מיטמא הא מיטמא הוא למת מצוה ולאמו [עדיף] עד שיתרפא מומו: **משוח** מלחמה וסגן הי מינייהו עדיף. כלומר כל הני פשיטא לי והא מיבעיא לי: משוח מלחמה עדיף דחזי למלחמה. שנתמנה לכך לגאת עם העם למלחמה ותלו ביה רבים: אי דלמא סגן עדיף דהא חזי לעבודה פירוש ביום הכפורים שנתמנה לכך שאם ירעע קרי בכ"ג שיכנס הוא תחתיו ונקרא[4] סגן נמצא כי עיקר מינויו לשמש בעבודה ועיקר מינוי משוח מלחמה למלחמה: **ת"ש דתניא אין בין משוח לסגן אלא שאם היו מהלכין בדרך ומצאו מת מצוה יטמא משוח מלחמה.** וקשה דטובא איכא ביניהו כדאיתא בשילהי בא לו (יומא עב:) בבגדים שכ"ג משמש משוח מלחמה משמע (משמע) וסגן עובד בבגדים כמו הדיוט כמו שעובד ביה"כ נמי תחת כ"ג ותו כל החמשה דברים האמורים בפרשה לא פורע ולא פורם מצווה ואסור באבלמנה דאינן[5] נוהגין בסגן ונוהגין במשוח מלחמה כדמרבינן בפרק בתרא דהוריות (דף יב:) מקראי ואומר הרמ"ר דודאי טובא מילי איכא דמשוח מלחמה חמור מסגן ותנא קולי קולי קתני דאין קולא שנוהגת במשוח מלחמה שלא תנהוג בסגן [אלא] הך שיטתא משוח מלחמה ולא יטמא סגן והכי נמי אמרינן פרק מקום שנהגו (פסחים נה.) תנא קולי קולי קתני: **והתניא** משוח מלחמה קודם לסגן. וקא ס"ד דקדיס לכל מילי קאמר אלא[6] בקונטי' פי' דידע שפיר המקשה דבהוריות (דף יג.) מתניא לענין להחיותו לפקח עליו את הגל קודם לסגן דאס[7] נפל גל על שניהם ומכל מקום פריך דאי סגן עדיף לענין טומאה הוה לן לפקח את הגל תחלה על הסגן ומשני מר זוטרא דודאי לענין להחיותו לפקח עליו את הגל משוח מלחמה עדיף דתלו ביה רבים ולענין טומאה סגן עדיף דנתמנה לעבודה ומיהו גם בהוריות מוקי לה הש"ס לענין להחיותו כי הכא משמע דבברייתא לא נשנית בהדיא הך לענין להחיותו[8]: **למה תקנו סגן לב"ג.** ובפרק טרף בקלפי (יומא לט.) גרסינן למה סגן ממימינו פי' לימינו: **עד כאן לא פליגי אלא בב"ג ונזיר כי אזלי בהדי הדדי אבל חד חד לחודיה בני איטמויי אינון.** פי' למת מצוה מכאן מוכח שאין לגרוס במשנתנו בפי' ומיטמאין למת מצוה ברישא דא"כ למה לו לדקדק בפלוגתייהו ישאל על המשנה להדיא מנלן: **מנא** הני מילי. דכהן ונזיר מיטמא למת מצוה: דתנו רבנן על כל נפשות מת לא יבא נאמרו ולאמו לא יטמא. בכ"ג כתיב בפרשת אמור: **אי** ברחוקים ק"ו מהדיוט ומה בהן הדיוט שמיטמא לקרובים. כדכתיב קרא אינו מיטמא לרחוקים כ"ג שאינו מיטמא לקרובים כדכתיב נאמרו ולאמו לא יטמא אינו דין שלא יטמא לרחוקים אלא ע"כ קרא דעל כל נפשות מת לא יבא בקרובים הכתוב מדבר ואייתר נאמרו למידרש נאמרו אבל מיטמא הוא למת מצוה וא"ת היכי מייתר נאמרו והא ק"ו אין שייך לומר אם לא שנאמר הכתוב נאמרו שכך מסייס הדין כ"ג שאינו מיטמא לקרובים ומנלן הא אם לא נכתב נאמרו וי"ל דק"ו דקאמר נאו דוקא ואינו אלא לרווחא דמילתא כאילו היה אומר כן על כרחיך דקרא על כל נפשות מת לא יבא בקרובים בא להזהיר הרי הוא מוחזר ועומד משהיה כהן הדיוט שהוחזר על הרחוקים דאטו משנעשה כהן גדול פקעה קדושת כהן הדיוט וקדושתו להיכא אזלא אלא על כרחיך על הקרובים בא להזהירו דכהן הדיוט שרי בהן אייתר לו לאחיו ולאמו לדרשא לומר לאחיו אינו מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה

ולאמו

ומרובה בגדים [א]משוח בשמן המשחה עדיף [ב]דאילו משוח בשמן המשחה מביא פר הבא על כל המצות ואילו מרובה בגדים אין מביא משוח שעבר ומרובה בגדים [ג]מרובה בגדים עדיף דמרובה בגדים עביד עבודה [ד]ואילו משוח שעבר לאו בר עבודה הוא עבר מחמת קירויו ועבר מחמת מומו [ה]עבר מחמת קירויו עדיף דאילו האי חזי לעבודה למחר ואילו עבר מחמת מומו לא חזי לעבודה [ו]איבעיא להו משוח מלחמה וסגן הי מינייהו עדיף משוח מלחמה עדיף דחזי למלחמה או דלמא סגן עדיף דחזי לעבודה ת"ש דתניא [ז]אין בין משוח מלחמה לסגן אלא שאם היו מהלכין בדרך ומצאו מת מצוה [ח]יטמא משוח מלחמה ואל יטמא הסגן והתני' [ט]משוח מלחמה קודם לסגן אמר מר זוטרא [י]לענין החיותו משוח מלחמה עדיף מאי טעמ' דתלו ביה רבים ולענין טומאה סגן עדיף דתניא [כ]רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר למה תקנו סגן לכהן גדול שאם אירע בו פסול הרי נכנס ומשמש תחתיו עד כאן לא פליגי אלא בכהן גדול ונזיר כי קא אזלי בהדי הדדי אבל חד חד לחודיה בר איטמויי אינון מנא הני מילי דת"ר [1] על כל נפשות מת לא יבא במה הכתוב מדבר אי ברחוקים קל וחומר הוא ומה כהן הדיוט שהוא מיטמא לקרובים אינו מיטמא לרחוקים כהן גדול שאינו מיטמא לקרובים אינו דין שאינו מיטמא לרחוקים אלא בקרובים הכתוב מדבר ולאביו הוא דאינו מיטמא הא מיטמא הוא למת מצוה אבל מיטמא הוא למת מצוה: [ל] **ולאמו.** האמור בכהן גדול מה ת"ל: לגזירה

[ל] **משוח בשמן המשחה ומרובה בגדים.** כלומר והא פשיטא לן דכ"ג שנמשח בשמן המשחה קודם שנגנז שנגנז שמן המשחה ותלו ביה רבים: אי דלמא סגן עדיף דהא חזי לעבודה פירוש ביום הכפורים שנתמנה לכך שאם ירעע קרי בכ"ג שיכנס הוא תחתיו ונקרא[4] סגן נמצא כי עיקר מינויו לשמש בעבודה ועיקר מינוי משוח מלחמה למלחמה: **ת"ש דתניא אין בין משוח לסגן אלא שאם היו מהלכין בדרך ומצאו מת מצוה יטמא משוח מלחמה.** וקשה דטובא איכא ביניהו כדאיתא בשילהי בא לו (יומא עב:) בבגדים שכ"ג משמש משוח מלחמה מלחמה משמע (משמע) וסגן עובד בבגדים כמו הדיוט כמו שעובד ביה"כ נמי תחת כ"ג ותו כל החמשה דברים האמורים בפרשה לא פורע ולא פורם מצווה ואסור באבלמנה דאינן[5] נוהגין בסגן ונוהגין במשוח מלחמה כדמרבינן בפרק בתרא דהוריות (דף יב:) מקראי ואומר הרמ"ר דודאי טובא מילי איכא דמשוח מלחמה חמור מסגן ותנא קולי קולי קתני דאין קולא שנוהגת במשוח מלחמה שלא תנהוג בסגן [אלא] הך שיטתא משוח מלחמה ולא יטמא סגן והכי נמי אמרינן פרק מקום שנהגו (פסחים נה.) תנא קולי קולי קתני: **והתניא** משוח מלחמה קודם לסגן. וקא ס"ד דקדיס לכל מילי קאמר אלא[6] בקונטי' פי' דידע שפיר המקשה דבהוריות (דף יג.) מתניא לענין להחיותו לפקח עליו את הגל קודם לסגן דאס[7] נפל גל על שניהם ומכל מקום פריך דאי סגן עדיף לענין טומאה הוה לן לפקח את הגל תחלה על הסגן ומשני מר זוטרא דודאי לענין להחיותו לפקח עליו את הגל משוח מלחמה עדיף דתלו ביה רבים ולענין טומאה סגן עדיף דנתמנה לעבודה ומיהו גם בהוריות מוקי לה הש"ס לענין להחיותו כי הכא משמע דבברייתא לא נשנית בהדיא הך לענין להחיותו[8]: **למה תקנו סגן לב"ג.** ובפרק טרף בקלפי (יומא לט.) גרסינן למה סגן ממימינו פי' לימינו: **עד כאן לא פליגי אלא בב"ג ונזיר כי אזלי בהדי הדדי אבל חד חד לחודיה בני איטמויי אינון.** פי' למת מצוה מכאן מוכח שאין לגרוס במשנתנו בפי' ומיטמאין למת מצוה ברישא דא"כ למה לו לדקדק בפלוגתייהו ישאל על המשנה להדיא מנלן: **מנא** הני מילי. דכהן ונזיר מיטמא למת מצוה: דתנו רבנן על כל נפשות מת לא יבא נאמרו ולאמו לא יטמא. בכ"ג כתיב בפרשת אמור: **אי** ברחוקים ק"ו מהדיוט ומה בהן הדיוט שמיטמא לקרובים. כדכתיב קרא אינו מיטמא לרחוקים כ"ג שאינו מיטמא לקרובים כדכתיב נאמרו ולאמו לא יטמא אינו דין שלא יטמא לרחוקים אלא ע"כ קרא דעל כל נפשות מת לא יבא בקרובים הכתוב מדבר ואייתר נאמרו למידרש נאמרו אבל מיטמא הוא למת מצוה וא"ת היכי מייתר נאמרו והא ק"ו אין שייך לומר אם לא שנאמר הכתוב נאמרו שכך מסייס הדין כ"ג שאינו מיטמא לקרובים ומנלן הא אם לא נכתב נאמרו וי"ל דק"ו דקאמר נאו דוקא ואינו אלא לרווחא דמילתא כאילו היה אומר כן על כרחיך דקרא על כל נפשות מת לא יבא בקרובים בא להזהיר הרי הוא מוחזר ועומד משהיה כהן הדיוט שהוחזר על הרחוקים דאטו משנעשה כהן גדול פקעה קדושת כהן הדיוט וקדושתו להיכא אזלא אלא על כרחיך על הקרובים בא להזהירו דכהן הדיוט שרי בהן אייתר לו לאחיו ולאמו לדרשא לומר לאחיו אינו מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה

ולאמו

[ל] הוריות יג. [ע"ש שיטויס רכיס], [ב] סס, [ג] [יומא לט. ע"ש סוטה מז. ע"ש], [ד] [הוריות יב.], [ה] [לף יג.], [ו] [שיין לקף מח.],

תורה אור השלם

1. וְעַל כָּל נֶפֶשׁת מֵת לֹא יָבֹא לְאָבִיו וְלְאִמּוֹ לֹא יִטַּמָּא: ויקרא כא יא

נוסחת הריב"ן

[ל] ומשוח בשמן כו' והא נמי פשיטא כו' ומקלו של משה כו' שעמד בכהונתו: [ב] ולא יטמא: [ג] אותו יום בלבד: [ד] משוח מיכה: [ה] להחזיר להזהיר: [ו] לאמ"כ לאחיו:

הגהות הב"ח

(**א**) רש"י ד"ה משוח בשמן וכו' אינו נידרן אלא כיחיד:

הגהות התוספות

1. מיבות הכי גרים ממחק ול"ל הגה"ה. 2. ל"ל מעבודתו. 3. מיבות שעבד עבודה נמחק. 4. נדל"ל שעל זה נקרא סגן. 5. ל"ל ואינו מיטמא לקרובים דאינן כו'. 6. ל"ל אבל. 7. ל"ל אם. 8. ל"ל בהדי הך לענין להחיותו, ועי' ב"ר.

מוסף רש"י

למה תקנו סגן לכהן גדול. לאחר דכר הוא ממונה ומוכן, שאם אירע בו פסול כו'. אבל כל זמן שלא יארע בו פסול אין הסגן עובד שום עבודה בעולם (יומא לח:) בעוד שלא אירע פסול לכהן גדול אין לסגן גדולה של כלום (סוטה מב.).

פי' הרא"ש (המשך)

בר עבודה הוא. היינו כר' יוסי והתם פסיק כוותיה. והוה מצי למימר מרובה בגדים ומרובה בגדים שעבר או משוח ומשוח שעבר אלא לרבותא נקט אעפ"י שזה משוח אפ"ה מרובה בגדים עדיף שראוי לעבודה. עבר מחמת קריו ועבר מחמת מומו. כגון שאירע בכ"ג מום ומינו אחר תחתיו ואירע בו קרי עבר מחמת קריו עדיף דחזי לעבודה למחר כשיטהר ואילו האי לא חזי לעבודה עד שיתרפא. וה"ה בשני כהנים הדיוטים א' בעל מום וא' בעל קרי. משוח מלחמה וסגן. מי אמרינן דמשוח מלחמה עדיף לפי שנמשח בשמן המשחה או דלמא סגן עדיף (שנתמנה) [דחזי לעבודה] והתניא משוח מלחמה קודם לסגן. פ' בתוספתא דהוריות מיתנייא. לענין להחיותו כגון להקדים לו מזונות או לפקח עליו את הגל

ב) נראה לל"ל וי"מ דלענין עבודת פר והעלם דבר של צבור מייתי דכתיב וכו'. ג) ל"ל אפשר שהמשוח שעבר נחלה או אירע בו אונס ונתמנה אחר או שמא וכו'.